

Knjižnica Velenje
Titov trg 5
3320 Velenje

LETO 3

ŠTEVILKA 10

Ruski pevci navdušili

Na rožnensko nedeljo, 5. oktobra, so romarji kar dvakrat napolnili cerkev Svetega križa nad Belimi Vodami. Zjutraj so se številni verniki udeležili maše, ki jo je prenašala TV Slovenija, popoldne pa je za izjemen kulturni dogodek poskrbel ruski zbor Mihail I. Glinka iz St. Petersburga. Lepota in skrivnost ruske liturgične in narodne glasbe sta napolnili cerkev in očarali slehernega poslušalca. Čudoviti zvoki in izvrstni nastopi solistov so prevzete poslušalce popeljali v nadzemeljski svet molitve in lepote. Zahvala za nepozaben koncert gre podjetju Esotech, ki je omogočilo gostovanje zbora in s tem ob koncu poletja še enkrat poskrbelo, da (kulturno) življenje v Belih Vodah ne bo zamrlo.

U. M.

Foto: U. M.

RAZSTAVA LJUBOMIRA MELANŠKA

Otipljivo izražanje ustvarjalnega duha

V četrtek, 13. novembra, bo v avli Kulturnega doma v Šoštanjju otvoritev razstave skulptur Ljubomira Melanška. Kipar iz Lokovice, ki oblikuje kovno - hladen in na pogled neugleden material, se bo tokrat predstavil na drugi samostojni razstavi. V njegovih delih se vidno in otipljivo izražajo ustvarjalni duh in kiparjeve misli.

Na razstavi bo posebna pozornost veljala predstavitvi obsežne skulpture, ki prikazuje zadnje dejanje v življenju Ladislava Hunyadija, katerega je kralj Ladislav za smrt poslednjega celjskega grofa Ulrika II. obsodil na usmrnitev z obglavljenjem.

NAPOVEDNIK

■ stran 2

Beseda o prezrtem mestu

Rezultati okrogle mize

■ stran 2

Natečaj za nov ureditveni načrt

Prostor - Temelj razvoja občine

■ stran 3 in 4

Skrb za najmlajše

Nov oddelek in priznanja ob Tednu otroka

■ stran 7

Z veseljem do znanja

Univerza za 3. življenjsko obdobje

O B Č I N E L I S T Š O Š T A N J

PETEK, 24. OKTOBER 1997

CENA 100 SIT

NAGRAJENEC OBČINE: MATJAŽ NATEK

30. septembra je Svet občine počastil občinski praznik s svečano sejo v Kulturnem domu v Šoštanjju. Predsednik sveta g. Anton Skornšek je v uvodnem govoru govoril o preteklem obdobju, se oziral v prihodnost, predvsem pa se je spraševal, kako danes dela občinski svet, kateremu predseduje, in ali dela dobro. Župan dr. Bogdan Menih je nanizal prizadevanja Občine na poti k cilju, ki je dvigniti življenjsko kakovost podeželju in mestu. V ustvarjanju podobe naše občine je pomemben prav vsak občan. Ponovno je poudaril, da Občina mora vedeti, s kakšnim prostorom razpolaga, kam in v

kolikšnem obsegu se mesto lahko širi. Zato je zelo pomembna odločitev za izdelavo novega ureditvenega načrta, ki bo temelj razvoja občine v prihodnje. V prijetnem kulturnem programu so sodelovali oktet Zavodnje, harmonikar Martin Urbane, navdušil pa je cerkveni otroški pevski zbor pod vodstvom gospe Anke Jazbec.

Governika sta v najbolj svečanem delu seje podelila priznanje Občine Šoštanj, ki ga je letos prejel gospod Matjaž Natek. Nagradjenca so z dolgim glasnim avplavzom počastili tudi prisotni in s tem še potrdili priznanje za njegovo dolgoletno delo v šoštanjskem prostoru. Kot domačin je vrsto let opravljal veliko pomembnih funkcij v kraju: devet let je bil predsednik KS Šoštanj, predsednik gradbenih odborov za toplifikacijo levega brega Pake, za OŠ Ravne, za telovadnico, za ureditev igrišč v Ravnah in Belih Vodah ter sodeloval pri številnih drugih projektih v kraju. Pri vsem tem pa ne gre pozabiti njegovega dela, ki ga je opravljal na šolskem in športnem področju in ga je letos kronal s knjigo Mojih, naših 50 let košarke v Šoštanjju. Gospodu Matjažu Natku iskreno čestitamo tudi v uredništvu!

Foto: U. M.

RAVNE SE PREDSTAVLJAJO

Ravne so znane po ohranjanju bogate tradicije in pestrem kulturnem življenju.

Kulturno umetniško društvo in folklorna skupina Vandrovčki vabijo, da se jim pridružite na slovenskem ljudskem in kulturnem večeru, ki bo v soboto, 8. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu v Šoštanjju. Predstavili se bodo Moški pevski zbor, dramska skupina, harmonikaši, ljudski godci, učenci podružnične osnovne šole in folklorna skupina s slovenskimi ljudskimi plesi.

Ravenčani upajo, da jih boste s čimvečjo prisotnostjo motivirali še za nadaljnje ljubiteljsko delo na kulturnem področju.

Vabljeni!

Spomin na mrtve

Ob 1. novembru, dnevu mrtvih, bodo v krajih naše občine potekale komemoracije in žalne slovesnosti. Z udeležbo na teh prireditvah bomo krajani počastili spomin na mrtve in dali prazniku pravo vrednoto. Prva komemoracija bo v petek, 24. oktobra, ob 16. uri pri spomeniku v zdraviliškem parku v Topolšici.

Foto: U. M.

Mesto Šoštanj je praznovalo svoj praznik

8. oktobra davnega leta 1941 so partizani izvedli napad na Šoštanj. Ta akcija je bila takrat zelo odmevna po velikem delu okupirane Evrope. Po vojni smo 8. oktober dolgo praznovali kot osrednji občinski praznik občine Velenje. Po osamosvojitvi je ta praznik zbledel, ostal v senci drugih, ljudem manj znanih dogodkov. Proslave so bile vedno medle, brez pravega poudarka na vsebini.

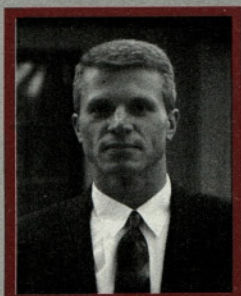
A letos je bilo drugače. Kar lepo število borcev, aktivistov in simpatizerjev se je zbralo pred spomenikom talcev. Program so izvedli učenci OŠ Bibe Roecka in nas prijetno presenetili. Izredno pristrčno so izvajali recital, ki je bil usklajen z vsebino praznika. Čeprav iz otroškega grla, je močno zadonela Kajuhova pesem v njegovem rodnem mestu: "Samo milijon nas je..." Veliko hvale in odobravanja sta bila deležna mlada harmonikarja, ki sta veselih obrazov pogumno in smelo zaigrala venček partizanskih pesmi. Takih, ki jih že dolgo nismo slišali, udarnih in borbenih. Takih, ki smo si jih zelo želeli in močno pogrešali. Zato smo jih še bolj željno in hvaležno poslušali.

Sledil je govor predsednika organizacije ZB Šoštanj, ki je podal sliko tedanjega časa, ko je bil slovenski jezik izgnan iz šol, iz cerkva in ustanov, ko so gorele knjige, ko so naši ljudje s culico premoženja morali v pozni jeseni zapustiti svoje domove in so jih odgnali v daljino, mrzlo tujino. Takrat je bil slovenski narod obsojen na smrt.

Le za nekaj ur je bil Šoštanj osvobojen. To ni bila velikanska zmaga Štajerskega bataljona, toda dal je lekcijo okupatorju: Tu smo mi gospodar!

Zahvaljujemo se vodstvu KS Šoštanj in ZB NOB Šoštanj, pihalnemu orkestru Zarja in šoli Bibe Roecka z željo, da bi nam še kdaj pripravili tako prijeten program.

Anica Kos

Na promenadnem koncertu, ki se ga je 8. oktobra, na praznik mesta Šoštanj, udeležilo veliko starih in mladih meščanov, je predsednik Krajevne službe, gospod Matjaž Cesar povedal: "Kljub jeseni je čutiti, da v mesto prihaja pomlad. Vidim, da kljub večletni stagnaciji danes doživljamo napredek. In ravno zaradi tega ima človek veselje praznovati in z več prireditvami počastiti dogodke, ki se jih spominjamo 8. oktobra. Nagrada za obilico dela, ki ga zahteva organizacija take prireditve, je tudi velik obisk. Komemoracija pri spomeniku talcev, ki sta jo priredili Krajevna skupnost Šoštanj in Zveza borcev NOB, je dokaz, da so ljudi ponosni na dogodke iz narodnoosvobodilne borbe. Danes se vidi tudi, da Šoštanjčani čutijo veselje in nostalgijo do promenadnih koncertov, ki imajo v mestu tradicijo. Pri vsakem delu naletiš na odobravanja in nasprotovanja, a številni obiskovalci zagotovo pomenijo zahvalo in vzpodbudo."

Foto: U. M.

URBANISTIČNI NATEČAJ ZA IZDELAVO IDEJNE URBANISTIČNE ZASNOVE UREDITVENEGA OBMOČJA ŠOŠTANJ

Urejanje prostora se tako ali drugače dotika večine človekovih aktivnosti, zato ima širok in različno razumljen pomen. Vsaka dejavnost posameznika ali občine se prej ali slej realizira skozi prostor, kar nalaga urejevalcem prostora predvsem usklajevanje različnih, praviloma nasprotujočih si, interesov. Zakon naj bi preko državnega prostorskega plana, usklajenega občinskega prostorskega plana ter na osnovi slednjega izdelanih prostorsko izvedbenih aktov (zazidalni načrti, ureditveni načrti, prostorsko ureditveni pogoji, če naštejemo najpogostejše) določal pogoje za različne posege v prostor. Na območju Občine Šoštanj trenutno velja, poleg planskih dokumentov in starega urbanističnega reda, več različnih prostorskih izvedbenih aktov. Vsi ti številni odloki so bili sprejeti še v bivši velenjski skupščini in bodo veljali, dokler jih Svet Občine Šoštanj ne nadomesti z novimi.

Z reformo lokalne samouprave so prebivalci Šoštanja preko referenduma dobili priložnost, da svoje interese izluščijo iz širših interesov Šaleške doline, ki z izgradnjo novega Velenja starega naselja v Šoštanju niso več potrebovali. Rezultat tega je seveda nova občina Šoštanj s pristojnostjo, da izdela svoj prostorski plan, predvsem pa, da že končno enkrat celovito obravnava prostorsko problematiko naselja in to neobremenjeno s planskimi izhodišči države.

To je bil tudi razlog, da se je Občina Šoštanj spomladi prijavila na javni razpis Ministrstva za okolje in prostor za sofinanciranje občin pri izdelavi strokovnih gradiv s področja prostorskega načrtovanja v letu 1997 in s predlogom za izvedbo urbanističnega natečaja za ureditveno območje Šoštanja, ki zajema poleg samega mesta še naselji Metleče in Pohrastnik, tudi uspela.

Večji predel območja, za katerega bo izveden urbanistični natečaj, je bil do sedaj zaradi rudarjenja - varovanega območja Rudnika lignita Velenje razvrednoten oz. neizkoriščen, saj mesto tega območja ni moglo in smelo uporabiti za svoj razvoj. Obstoječa pozidava se je razen starega mestnega jedra prilagajala dejstvu, da se ne more mestu zgoditi nič večjega in pomembnega.

Z željo, da bi pridobili za razvoj mesta nove, neobremenjene in čim kvalitetnejše konceptualne rešitve ter preprečili stihijski razvoj prostora, smo k sodelovanju pri izvedbi urbanističnega natečaja poskušali pritegniti strokovnjake s širšega slovenskega prostora.

V soglasju z Ministrstvom za okolje in prostor - Uradom za prostorsko planiranje smo se odločili za izvedbo vabljenega stopenjskega natečaja za izdelavo idejne urbanistične zasnove ureditvenega območja Šoštanja in k sodelovanju povabili pet strokovnih organizacij oz. skupin: Urbanistični inštitut RS, Ljubljanski urbanistični zavod, Skupino strokovnjakov z imenom "Odperti krog", Skupino strokovnjakov Gojevič & com. ter Zavod za urbanizem Velenje, ki bodo s svojimi rešitvami poskušali zajeti vse bistvene elemente urbanističnega načrtovanja, kot so promet, industrija, kmetijstvo, centralne dejavnosti, stanovanjska naselja, zelene površine in podobno.

Pričakujemo in verjamemo, da bodo z natečajem pridobljene strokovne rešitve celovite in kvalitetne, predvsem pa uporabne in prilagodljive glede na gospodarski trend, vse bolj pomembna lastniška razmerja v prostoru oziroma glede na celoten razvoj občine Šoštanj.

Natečajne rešitve bo ocenjevala posebna strokovna sedemčlanska komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki Urada RS za prostorsko planiranje, Občine Šoštanj, Rudnika lignita Velenje ter zunanji sodelavci - strokovnjaki s področja urejanja prostora. Predvideno je da bo natečaj zaključen do 27. novembra 1997. Vse rešitve, ki bodo izpolnjevale pogoje, določene v natečajnem gradivu, bodo tudi javno razstavljene. Kraj in datum razstave bo objavljen skupaj z izidi natečaja.

NOE za gospodarstvo, okolje in prostor

DELO OBČINE

BESEDA O PREZRTEM MESTU

Okviru praznika občine Šoštanj je 26. septembra v vili Široko tekla *Beseda o prezrtém mestu*. Povabilu župana dr. Bogdana Meniha za sodelovanje na okrogli mizi s tem naslovom so se odzvali direktor Premogovnika Velenje, dr. Franc Žerdin, direktor Termoelektrarne Šoštanj, g. Jaro Vrtačnik, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarske dejavnosti, g. Alojz Kovše, in dr. Boris Salobir z Direkcije za rudnine.

Okroglo mizo je vodil župan, ki je v uvodu na kratko orisal zgodovino Šoštanja ter posledice, nastale zaradi energetske politike, sprejete v petdesetih letih takratne države, s katero je bil Šoštanj žrtvovan in pahnjen v stanje katastrofe. Izginila je vas Družmirje, prekinili so se prometni tokovi, spremenila se je starostna struktura prebivalstva, propadal je stanovanjski fond. Posledica takšne politike so tudi ekološke katastrofe, kot so: ožig gozdov, onesnažene vode, slabše zdravstveno stanje prebivalstva itd. Pridobivanje energije je v celoti spremenilo Šoštanj z okolico in način življenja v njem.

Zaradi neustavljivega hrepenenja po obnovljenem napredku so se ljudje v našem mestu z referendumom odločili, da v okviru samostojne občine svoje interese izluščijo iz širših interesov Šaleške doline, ki z izgradnjo novega Velenja starega naselja v Šoštanju ni več potrebovala. Vloga nove občine je, da med državnimi interesi poišče svoje mesto, vsekakor pravičnejšega od mesta, ki ga ima danes. Ker se je naša država odločila popraviti krivice iz preteklosti in jih postopoma tudi odpravlja, pričakujemo, da Šoštanj pri tem ne bo prezrt.

Župan je menil, da so gostje okrogle mize ljudje, ki problematiko *prezrtga mesta* dovolj dobro poznajo ter da je praznovanje občinskega praznika priložnost za pogovor o nadaljnji usodi Šoštanja. Poudaril je, da od gostov pričakuje takšno sodelovanje, ki bo na koncu dalo odgovore na zastavljena vprašanja ter ponudilo smernice za kasnejšo izdelavo elaborata tranzicije Šoštanja iz *prezrtga* mesta v *razvojno* mesto.

Konkretiziral je osnovna problema: rudarjenje, ki posledično povzroča ugrezovanje zemljišč, večanje jezera in poškodbe na stanovanjskih objektih, ter proizvodnja električne energije, ki povzroča povečane emisije SO₂, NO_x, CO₂, elektromagnetno sevanje in črpanje vode iz jezera ter dvig temperature vode v potoku. Ker obe dejavnosti, ki ogrožata razvoj in življenje našega kraja, načrtuje država, mora le-ta tudi poskrbeti, da njeni državljani v občini Šoštanj ne bodo v podrejenem položaju. Poudaril je, da je naša pravica izvedeti, kakšni so nacionalni energetske plani, soodločiti pri njihovem sprejemanju in poznati način reševanja posledic teh dejavnosti. Odgovori na ta vprašanja so bili v preteklosti vseskozi prikriti, nejasni in dvoumni.

Iz razprave, ki je sledila smo izvedeli, da Slovenija še nima sprejetega nacionalnega energetskega programa. Ta nastaja sicer že zelo dolgo, vendar še vedno ni dosežen dogovor, kaj na področju energije v Sloveniji želimo. Premogovnik Velenje je skupaj s Termoelektrarno Šoštanj sicer izdelal vizijo do leta 2020, vendar s strani države ni potrjena. V skupne načrte so zapisali, da bi bilo smotno in smiselno proizvajati v TEŠ letno 3.000 MW električne energije, v Premogovniku pa izkopati do 4 milijone ton premoga. Takšna

proizvodnja bi pomenila tako za TEŠ kot za Premogovnik tehnični in ekonomski optimum, zaloge premoga pa zadoščajo do leta 2020 oz. 2025, brez poseganja v t.i. jamo Šoštanj. Ob tej strategiji so od države tudi zahtevali, da se do leta 2015 odloči, kaj se bo z jamo Šoštanj zgodilo.

V nadaljevanju je dr. Žerdin predstavil dinamiko in plan odkopa na področju proti Gaberkam, povedal, da predstavlja poseben problem tudi nihanje gladine vode v jezeru, o čemer se bo treba dogovoriti tudi s TEŠ-em ter da Premogovnik ne namerava zavirati razvoja in dogajanja v mestu Šoštanj. Poudaril je, da je Premogovnik pripravljen sodelovati ter da je za nadaljnje planiranje v prostoru izredno pomembno dobro sodelovanje in dogovarjanje ter da je v tej stvari z občino treba doseči konsenz, kar bo seveda možno, če bomo vsi skupaj vedeli, kaj želimo.

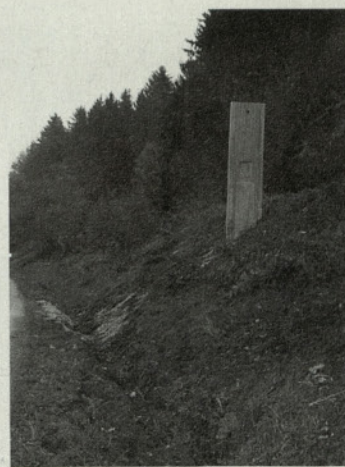
Dejstvo je, da je v pripravi nov Zakon o rudarjenju. S sprejetjem tega zakona naj bi bile tudi občine vključene v reševanje problema eksploatacije. Po zagotovilih dr. Borisa Salobirja iz Direkcije za rudnine je predlagani zakon v glavnem že usklajen z vsemi resorji, zaradi česar lahko pričakujemo, da bo sprejet zelo hitro. Poleg tega je dr. Salobir predstavil tudi podatki o energetskih surovinah v Sloveniji ter o potrebah po teh surovinah v prihodnjih desetih letih.

Vzpodbudna je bila informacija direktora TEŠ, g. Vrtačnika, da poteka sanacija odžvepljevalnih naprav na bloku 5 skladno z zastavljenim planom ter da je postavljeni rok za popolno sanacijo zraka v letu 2000 povsem realen. Nezadovoljive in nejasne odgovore smo pravzaprav dobili le od predstavnika države, kar samo potrjuje dejstvo, da vlada do energetskih vprašanj nima poenotenih stališč oziroma usklajene politike.

Za zaključek orogle mize lahko rečemo, da so se odprle možnosti oziroma smeri za nadaljnje reševanje teh problemov. Občinski svetniki, ki so se udeležili okrogle mize o tem, za našo občino bistvenem vprašanju (teh pa je bilo samo devet, od dvajsetih, ki ste jih izvolili vi, bralci!), so spoznali, da je reševanje problemov zelo kompleksno in bistveno manj preprosto, kot si to predstavljajo. Dejstvo je, da bodo morali tudi oni na eni od prihodnjih sej sveta občine razpravljati o teh vprašanjih ter dati o njih vsaj kakšno mnenje.

PROTEST SVETA

Zaradi številnih pritožb in vprašanj občanov naše občine je Svet Občine Šoštanj na seji dne 23. oktobra sprejel sklep, da pošlje Svetu Mestne občine Velenje protest in željo, da takoj odstranijo steber - "tablo, ki označuje dobrodoščilo v mesto Velenje", kot je dejal župan MO Velenje Srečko Meh - saj meje niso določene inpostavitev ni v skladu z dobronamernostjo reševanja vprašanja delitve. Postavitev oznake se svetnikom zdi preuranjena.

Promocija na Gost Turu 97

V Mariboru se je od 7. do 12. oktobra odvijala turistična promocija naše dežele. Med številnimi razstavljalci krajinskih, etnoloških, kulturnih in kulinarčno-gastronomskih značilnosti se je predstavila tudi naša občina, sicer posredno, v projektu Alpejske ceste. V okviru tega projekta so svojo ponudbo prezentirali predvsem individualni gostinci in izdelovalci spominkov. Na stojnici savinjsko-šaleških občin so slikovito popestrili lepote naših krajev Marjana Lesnik, Valentin Heindl in Peter Obšteter. Da je bilo zanimanje za naše kraje veliko, pove podatek, da je naš "petelinček" s svojimi spominčki obdaroval tudi predsednika Turistične zveze Slovenije, g. Rožiča, in predsednika državnega zbora, g. Podobnika.

Ob tej priložnosti so izšle tudi štiri zloženke turistične regije Karavank in Kamniško-Savinjskih alp, ki predstavljajo štiri transverzale: ogledniško, krajinsko, športno z rekreacijsko, kolesarsko in rečno-jezersko ponudbo ter pohodniško transverzalo s planinsko, planšarsko in lovsko ponudbo.

V naših krajih se je zaenkrat v ta turističnopromocijski projekt vključilo le nekaj ponudnikov te branže, ki vedo, kaj pomeni dobra in organizirana reklama. Glede na raznolikost in obširnost kulturno-turistične ponudbe v naši občini pa bi bilo v bodoče dobro celovitejšo nastopiti na prireditvah tolikšnega pomena, kot je priznani in množično obiskani sejem Gost Tur.

PeRa

NAŠI OBČANJ

SMRTI

V času od 10. 9. do 20. 10. so umrli

Angela CERKOVNIK, Lokovica 17 d
Antonija HRIBERSEK, Ravne 131
Ivana HORVAT, Tovarniška 2 c, Šoštanj
Andrej GOLAVŠEK, Skorno 58

POROKE

V času od 10. 9. do 20. 9. so se poročili

Suzana PRINCL, Prešernova 22 c, Velenje in
Matej BRITOVŠEK, Topolšica 114 b

Mojca ČREP, Goriška 43, Velenje in
Peter ROTOVNIK, Aškerčeva 11, Šoštanj

Anita MALEŠEV, Koroška 4, Šoštanj in
Izidor STIH, Koroška 4, Šoštanj

Silva ŠUMAH, Gaberke 249 in
Robert BACOVNIK, Veliki vrh 30.

KRSTI

V mesecu septembru so bili krščeni

PATRICIJA, ALJAŽ, ROK, ALEKSANDER, JANI-
NA, MATIJA, NIKA in MARKO.

LIST

BARBKA ODPRLA VRATA NAJMLAJŠIM

Otvoritev novega oddelka vrtca

Pisali smo že, da se je letos poleti v šoštanjski vrtec vpisalo za cel oddenek preveč otrok. Morali bi jih zavrniti, če se ne bi našlo novih prostorov, kjer je vrtec razširil svojo dejavnost. Občina Šoštanj se je takoj lotila problema izjemne prostorske stiske vrtca in z izdatno pomočjo Premogovnika Velenje, Gorenja-Notranja oprema in Gorenja-Gospodinjki aparati preuredila prazne prostore na Tekavčevi cesti. Ob občinskih prazniku, 30. septembra, je nov oddenek, ki so ga prijazno okrasile vzgojiteljice, odprl vrata najmlajšim, staršem in gostom. Ob otvoritvi novega oddelka Barbka, v bivših prostorih Ljubljanske banke, je ravnateljica Vrtca gospa Vesna Žerjav povedala, da moramo biti veseli, da število otrok narašča, kar je v Sloveniji prej izjema kot pravilo, in da se tudi na Občini dobro zavedajo, kako pomembno je to dejstvo za prihodnji razvoj Šoštanja. Zahvalila se je vsem, ki so omogočili prenovo prostora, kjer je Vrtec pridobil večnamenski prostor.

Vzgoja je uspešna le, če skupaj ustvarjamo.

Ob začetku šolskega leta 1997/98 je Javni zavod Vrtec Šoštanj izdal hudo-mušno a predvsem za starše zelo koristno brošuro, v kateri je predstavil svoje programe, dodatne dejavnosti, koncept vzgoje v vrtcu in nekaj upoštevanja vrednih nasvetov. Vzgojiteljice se zavedajo, da je sodelovanje s starši nujen pogoj za dopolnjevanje družinske in institucionalne vzgoje. Kvalitetno vzgoj-no-varstveno dejavnost načrtujejo tako, da je skladna s starostjo in sposob-

nostjo posameznika ter s skupino otrok kot celoto. Vsebine, metode in oblike dela so naravnane na vzpodbujanje aktivnosti, v zadovoljevanje želja in nag-njenj otrok. Vzgojiteljice se tudi trudijo, da z mikavnim, vedrim in sproščenim vzdušjem ustvarjajo vrtec, v katerem se otroci dobro počutijo in ga imajo radi.

U. M.

Foto: U. M.

Naj bo praznik luči

So bile besede markantnega kneza Tresimirja. Pridrsel je po gladini potopljenih polj, obdan s prosojnimi meglicami. Ob spremljavi mogočnih bobnov, ki so oznanjali njegovo naselitev. Prižgale so se bakle. Druga za drugo, in osvetlele celotno obrežje. V ozadju tiho mrmranje veličastne glasbe. Vangelis. Kot bi hotela priklicati trpke spomine na nekoč - zbuditi Družmirje iz globokega sna pod sivo gladino molčече jezera. Tisoče luči se ogleduje v zrcalu na gladini. Kot bi jim bilo žal molčече jezera, žrtvenika dežele slovenske. In bobni so utihnili. Sestopil je knez Tresimir. Pozdravil je molčecho množico in veličastno spregovoril: "Naša srca - luči naj posejejo gladino teh polj Tresimirjevih, polj ponosnih Slovencev. Naj zažarijo ravnice. In nebo naj žari. V bodočnost! In veleva vam knez vaš - Tresimir: Danes zakurite velike ognje; častil se bo praznik bodočnosti. Naj bo praznik luči!"

Zagoreli so kresovi. Njemu v čast, ki je oplemenitil življenje teh prostranih ravnice. In preko tri tisoč lučk je v krhkih lupinicah tiho zaplaval po gladini sivega jezera nad vasico Tresimirje - Družmirje.

Kako se ponavlja zgodovina! Jezero. Tisoče padlih debel. Premog.

Zopet jezero.

PeRa

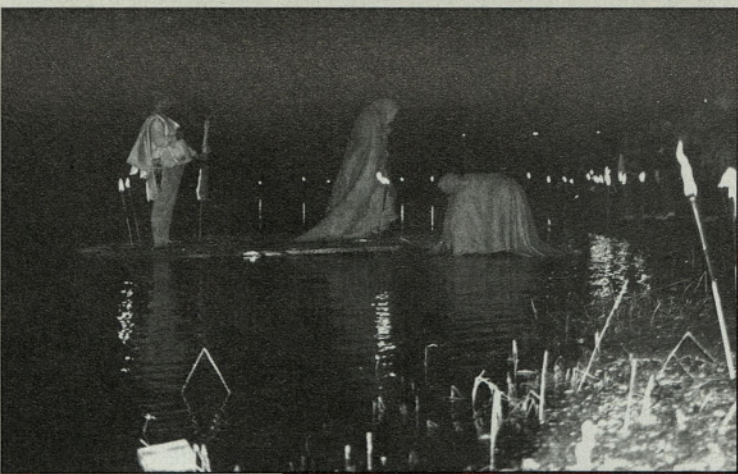

Foto: U. M.

Nekoč je bila vas Družmirje

Saleška dolina je žrtvovala dve tisočletni naselji zato, da v Sloveniji sveti luč. Tudi zato se je Občina Šoštanj odločila, da letošnji občinski praznik posveti najbolj slovenskemu naselju v dolini, Družmirju. Njegova podoba še vedno živi v mnogih sreih, spomin nanj še ni zamrl. 26. septembra se je na otvoritvi razstave, ki jo je v predverju kulturnega doma postavil Tone Ravnikar zbralo veliko število Šoštanjčanov in bivših Družmirčanov. Ogledali so si tudi film Damjana Kljajiča in Toma Čonkaša, v katerem so oživieli spomi-ni Slavka Stropnika-Basista na domačo hišo in vas ter njen propad. Kaseto s filmom lahko naročite pri g. Kljajiču na velenjskem gradu.

V prejšnji številki smo objavili boleče vtise Družmirčanov, ki so morali zapustiti rojstne domačije in bogata polja, ki so jim dajala kruh. Danes pa objavljamo vtise mladih, učencev OŠ Bibe Roeka, ki Družmirja niso po-znali, a so ob ogledu razstave in filma vseeno začutili grenko bolečino ob izgubi doma.

Ob gledanju filma se mi je pred očmi pokazala slika lepe vasi sredi skrbno obdelanega polja. Skozi vas je vodila cesta, ki je povezovala Šoštanj in Velenje. Ob cesti proti Šoštanju je stala velika farna cerkev, ki je bila ponos vsej okolici. Njihovo življenje je uničila novica o izkopavanju premoga. Najprej ljudje te novice niso hoteli sprejeti. Z bolečino v srcu so premišlje-vali, kam naj se odselijo, kje ustvarijo nov dom. Mnogi so prebedeli veliko noči in tudi veliko solz so potočili. Razvoj rudnika in TEŠ-a pa je zahteval svoj davek, ne ozirajoč se na bolečino teh ljudi. Z grozo v očeh in sreih so

gledali, kako se je porušila njihova cerkev, nato pa še njihove domačije, ki so bile zgrajene s toliko žulji in z veliko ljubezni. Pričelo je nastajati jeze-ro, ki je postajalo iz dneva v dan večje in večje. Ljudje so odhajali, neka-teri so tudi zboleli in odšli za vedno iz Družmirja.

Želim si, da bi me ne doletela podobna usoda in da bi srečno živel v rojst-nem kraju.

Mitja Tekavc

Rojstna hiša. Te nikoli ne pozabiš. Tudi če pride težak stroj in vse zravna, bo zate še vedno živela, v srcu. V tej hiši, na tej zemlji si preživel lepe in žalostne trenutke. Vzamejo ti lahko vse. Družino, poslopja, živali, a kar nosiš v srcu, ti ne morejo. Prav v njem nosiš ptičje petje, travo, ki raste, rože, ki drhtijo okoli hiše, vse to se zdi sedaj tako pomembno. In prav zaradi spominov, ki te vežejo na hišo, je selitev tako težka. Morda ne tako za mlade kot za malo starejše, ki so tu preživeli velik kos svojega življe-nja. Čeprav je nova hiša lepša, se je težko ločiti od stare, pa četudi so v zidu velike luknje.

Gasper Napotnik

Težko je pisati o Družmirju, ker sem se prepozno rodil, da bi ga videl. Po mnogih govoricah, fotografijah, razstavi, filmu in drugih virih pa sodim, da je bil to kraj z bogatim izročilom. Žal mi je, da so se morali prebivalci te vasi preseliti, saj so njihovi predniki zasadili svoje korenine tam že pred stoletji. Vem, čeprav tega nisem videl, vem, da so se strla srca mnogim domačinom in da je mnogim po licu pritekla solza, ko so gledali, kako se

banka velenje d.d., Velenje
Bančna skupina Nove Ljubljanske banke

TO ZNAMO SAMO MI!

BANKA VELENJE d. d. Velenje
Bančna skupina Nove Ljubljanske banke

V okviru meseca varčevanja smo za upokoјence pripravili novo kreditno ponudbo po najnižnji ceni:

- kratkoročne in dolgoročne gotovinske kredite z odplačilom do 5 LET,
- obrestna mera pri kratkoročnih kreditih do enega leta je T + 5,99 % letno,
 - pri dolgoročnih kreditih od 2 do 5 let se giblje od T + 6,99 % do T + 9,99 % letno,
- z gotovino lahko uveljavljate popuste pri nakupu blaga ali za plačilo storitev, lahko jo tudi uporabite za odplačilo kreditov, najetih po manj ugodni obrestni meri,
 - kredite dobite TAKOJ.

NE POZABITE! PONUDBA VELJA SAMO DO KONCA LETA.

Informacije: telefon (063) 854-251, interno 249 in 303, faks (063) 859-106.

SKRB ZA VESELJE OTROK

Društvo prijateljev mladine Šoštanj išče nove sodelavce

Od leta 1990 je v DPM Šoštanj delovala skupina ljudi, katere je povezovala veli-ka ljubezen do otrok in želja, da zanje poskusijo narediti čimveč koristnega in zabavnega.

Staršem otrok, ki so v tem času obisko-vali osnovno šolo, in mlajših so gotovo poznani naši plavalni tečaji, v katerih se je naučilo plavati okrog 150 naših otrok, pa novoletne prireditve z Dedkom Mrazom, otroška pustovanja, računal-niški tečaji, tečaji tenisa in otroške olimpijade.

Priprava teh akcij je seveda zahtevala nekaj našega časa, toda ko smo videli srečne otroške obraze, je bil naš trud poplačan. Žal pa se je zaradi različnih vzrokov število naših aktivnih članov tako skrčilo, da brez novih sodelavcev ne moremo več uspešno izvajati niti že

ustaljenih akcij, kaj šele, da bi zmogli pripraviti kaj novega.

Gotovo je med krajani Šoštanja še vedno dovolj ljudi, ki imajo otroke toliko radi, da bi bili zanje pripravljeni žrtvovati tudi nekaj prostega časa. Tega sicer vsem vedno bolj primanjkuje, toda čas, ki ga namenimo otrokom, je najboljša naložba.

Društvo prijateljev mladine Šoštanj je imelo 16. oktobra občni zbor. Na njem smo izvolili nove organe društva ter spremenili statut. Predsednica je posta-la gospa Helena Tajnik. Vse, ki vas naše delo zanima, ali bi želeli sodelovati z nami, vabimo, da nam s prijazno bese-do, s predlogi ali morda s ponujenim sodelovanjem pomagate, da bo naše delo z otroki in za otroke v bodoče boljše.

za DPM Šoštanj
Maja Tomkiewicz-Vouk

podirajo njihove hiše, zakladnice njihovih spominov.

Delček tega sem občutil tudi jaz. Hudo mi je bilo, ko smo se odpeljali od našega preteklega doma in se preselili v novo okolje. Ker pa sem tu našel še več prijateljev, sem se hitro privadil in tudi navezal na novo hišo. Ne bi zdržal, če bi moral gledati, kako jo podirajo, in bi bil nemočen. Nekateri starejši mislijo, da je za nas vse brez skrbi ter da smo še premladi, da bi to občutili, vendar se zelo motijo. Tudi jaz sočustvujem z nekdajnimi Družmirčani.

Janko Urbanc

Foto: U. M.

DOGODKI

10. OBLETNICA ŠALEŠKEGA
CB RADIO KLUBA

Radioamaterstvo obstaja že vrsto let. Včasih so radioamaterji delovali kot posamezniki, pozneje so začutili potrebo po druženju, spoznavanju in izmenjavanju izkušenj, zato so se ustanavljali klubi. Tako je bilo tudi v Šaleški dolini. Radioamaterji so nekaj časa delovali pod okriljem Radio kluba Hinko Košir, pozneje pa ustanovili sekcijo, ki se je imenovala "Turistično društvo CB sekcija Standard". Leta 1987 so se osamosvojili in ustanovili svoj klub, ki še danes deluje pod imenom Šalški CB radio klub Velenje. V vseh teh letih so uspešno sodelovali s SLO in TO. Med vojno je bilo sodelovanje še posebej pomembno in radioamaterji so o dogajanju uspešno obveščali občane v svoji okolici. Pri poplavih in drugih elementarnih nesrečah, ko ostala javna sredstva odpovejo (telefoni, cestni promet,...), so radioamaterji nepogrešljivi. V takšnih trenutkih ostane CB sprejemno-oddajna postaja edino sredstvo komuniciranja. Tudi veliko prometnih nesreč se zgodi na odročnih krajih. Večkrat je prišel "klic v sili", radioamaterji so zavrteli telefon in obvestili pristojne organe. S CB radijsko postajo lahko pomaga ljudem v stiski, odžene osamljenost, se razvedri, predvsem pa spoznaš prijatelje. Naloga radioamaterjev je pomagati vsakomur, združevati

in vzgajati radioamaterje v radioamaterskem duhu, sodelovati v človekoljubnih akcijah in sodelovati z drugimi organizacijami. Odkar je bila ustanovljena koordinacija CB klubov Slovenije, tudi naši radioamaterji sodelujejo v njej in navezujejo stike z ostalimi klubi. Letos, ob 10. obletnici delovanja Šaleškega CB radio kluba Velenje, ki so jo člani praznovali v restavraciji Jezero, je vse prisotne najprej pozdravil predsednik kluba Danijel Berzлак. O začetku, delu in težavah, skozi katere so morali tedanji člani, je spregovoril prvi predsednik kluba Rudi Meh. Ivan Hočevar, predsednik koordinacije CB klubov Slovenije, je v nadaljevanju poudaril predvsem pomembnost sodelovanja med klubi iz Slovenije in tujine (Avstrije, Hrvaške). Sledilo je razvitje in predaja prapora. Predsednik kluba je zaprosil gosta, župana Občine Šoštanj, dr. Bogdana Meniha, da je predal prapor praporščaku, Ivanu Žnidarju st. Prapor je blagoslovil šoštanski kaplan Silvo Molan.

Na tem mestu bi se radioamaterji radi iskreno zahvalili vsem, ki so kakorkoli pomagali pri pridobitvi prapora in pri izvedbi obletnice.

Vsem bralcem pa še njihov pozdrav: 73-51-88!

Ivan Žnidar st.

Majhen dar rodi veliko srečo

Pred nekaj časa smo obljubili, da bomo povedali, kako se je iztekla dobrodelna akcija, s katero smo pomagali Danijelu Strožiču iz Lokovice. Danes ima Dani v Ljubljani nov elektromotorni invalidski voziček. V pismu, ki ga je naslovil na vse dobrotnike, ki so mu pomagali pri uresničitvi njegove želje, pravi takole:

Prisrčno se zahvaljujem za vašo skrbno in dobrosrčno finančno pomoč, s katero ste mi pomagali uresničiti mojo največjo željo, to je, da sem si kupil elektromotorni voziček Allround 960 SE. V čast mi je, da ste mi priskočili na pomoč, in presrečen sem lahko, da sem vas spoznal na tako lepi poti, ki bo zame pomenila novo okno, odprto za upanja jutrišnjih dni. Sedaj, ko imam elektromotorni voziček, z veseljem obiskujem šolo; brez omejitev, ki bi mi jih postavljala moč akumulatorjev, saj z vozičkom lahko prepeljem cca 30 kilometrov. Tudi nakupi po mestu so postali preprostejši in hitreje pridem do željenega cilja. Prejšnji elektromotorni voziček pa lahko uporabljam doma. Začutil sem in se prepričal, da na svetu obstajate tudi tako dobri ljudje, ki znate razveseliti in presenetiti še tako zahtevnega in neučakanega človeka, kot sem bil jaz, ko sem zaprosil za tako veliko sanjsko željo. In glej, sanje so postale elektromotorni invalidski voziček. V spomin, da cenim vaš dar in ljubeznivost, vam pošiljam svojo fotografijo. Najlepša hvala!

Dani Strožič

PODOKNIČAR BREZ CVEKOV

Zadnja v nizu Podoknic Nedeljskega je bila v Zavodnjah. Tretjega oktobra je podokničar obiskal Angelo Brglez in vsa zavodnjska dekleta. Celotno ekipo Nedeljcev so v naše konce pripeljali "petelinček" Valentin Heindl in oktet Zavodnje. Na izredno lepi turistični prireditvi je podokničar Franc Pistotnik prijahal kar na konju, sicer malce s strahom, a so ga gledalci opogumili z gromkim aplavzom. Domače Angelece pa mu fantje niso prepustili kar tako. "Najprej bo šrang", so mu dejali. Pa je bil kar več v odgovarjanju na zastavljena vprašanja. Zato si je Angeleco tudi zaslužil. Na balkonu doma krajanov so mu prislonili dolgo lestev, ampak takšno brez cvekov, za nepridiprave. Šele po dobrem spoznavnem večeru, ko je bilo treba okusiti "grenko" kapljico domačega v prekomernih količinah, so mu lojtro zamenjali. "Juhej, fantje iz Zavodnj, zapojte no eno! Za Angelo." Pa so jo. S tresočimi nogami se je podokničar okorajžil proti balkonu. "Angelca, dej odpr! Sem k tebi pr'šu." Pa je le odprla. Šopek zanj je bil namenjen tudi vsem brhkim dekletom v vasi.

Na dvorišču so veselo igrale Vesele Štajerke, domači muzikantje s frajtonercami, v zabavnem programu pa so se zmagovalci vseh mesečnih podoknic potegovali v kikirikanju za 50 kg kave. Lepo nagrado si je prislužila brhka domačinka Alenka Grabner. Da je kraj gostoljuben, so pokazali domačini. Gospa Ročnik je sladkosnednim podarila veliko torto, ki so jo spekli v pekarni Presta, za deževne dni pa je g. Zaleznik v imenu trgovine Čebelica sodelujočim podaril dežnike. Vzorni organizatorji so v domu krajanov priredili še pravo veselico z Mladimi frajlami, tako da je veselje trajalo do zgodnjih jutranjih ur.

PeRa

Foto: N. B.

NOVO VOZILO GASILCEM ŠOŠTANJA

V oktobru - mesecu požarne varnosti so gasilci še posebej aktivni. Tako je bilo tudi v Šoštanju, ko so imeli gasilci domačega društva 3. oktobra dan, ki ga zlepa ne bodo pozabili. Svečano so namreč prevzeli nov gasilski avto ter uprizorili taktično vajo z njegovo opremo. Gasilski kombiniran avto je z najsodobnejšo opremo in tehniko, izdelano na osnovi potreb in zahtev investitorja, kupila Termoelektrarna Šoštanj. Nadgradnjo karoserije je opravila firma Lohr iz Avstrije, kamor so hodili člani društva tudi na izobraževanje. V vozilu je namreč nekaj novosti, za katere so se gasilci morali posebej usposobiti. Med njimi je vsekakor črpalka za črpanje nevarnih in vnetljivih snovi firme Elro, naprava za impulzno gašenje Ifex ter še kaj.

Na predstavitveni vaji so prisotni novo tehniko lahko videli in se tudi prepričali v njeno učinkovitost. S sistemom impulznega gašenja lahko na primer s pičlima dvema litroma vode učinkovito pogasimo sobni požar. Za

večje požare pa ima novi avtomobil poleg prostora za osem ljudi še cisterno za 3000 litrov vode in 300 litrov penila. Podvozje Iveco ima pogon na vsa kolesa, zato je primeren za vse vrste terenov. "Z novim vozilom smo šoštanski gasilci veliko pridobili, hkrati pa smo z novo tehniko prevzeli tudi veliko odgovornosti," je v govoru povedal predsednik društva

Danilo Čebul. Župan dr. Menih pa je obljubil, da bo Občina s pomočjo nekaterih podjetij tudi v bodoče pomagala obdržati požarno varnost na dosedanjem nivoju ter bo, kolikor je mogoče, sodelovala pri iskanju rešitev za nabavo nove gasilske avtolestve.

PeRa

Foto: U. M.

PRIZNANJE OB TEDNU OTROKA ŠOŠTANJČANKAMA

Ob tednu otroka, ki vsako leto poteka v mesecu oktobru, Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje podeli priznanja. Podelitev je potekala v sredo, 15. oktobra, v Mladinskem centru v Velenju, z zelo domiselnim in odlično pripravljenim programom pa so jo popestrili učenci OŠ Šalek, ki so kritično spregovorili o pravih otrok. Priznanje sta prejeli gospe Mira Novak, svetovalna delavka na osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha, in Maja Vouk, predsednica DPM Šoštanj. Gospa Mira Novak se v svojem 25-letnem pedagoškem delu nesebično zavzema za dobrobit otrok. Je stalna vez med šolo in domom učencev. Pri poklicnem usmerjanju učencev se zavzame za vsakega posameznika in poskrbi, da izbere ustrezno šolo. Dosežke učencev spremlja še več let po tem, ko osnovno šolo zapustijo. Ne manjka ji idej, kako prisluhniti otrokom in jim organizirati pogoje za ustvarjalno in zdravo življenje. Prav tako

pomaga pri dejavnostih, ki jih organizira MZPM, kot so: otroški parlament, kolonije, počitnice, Vesela šola... Gospa Maja Vouk je že vrsto let članica DPM Šoštanj in predsednica od leta 1989. Prva je v dolini organizirala računalniški tečaj za otroke v osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha, plavalne tečaje, otroške olimpijade in planinske pohode.

Je zagovornica zdravega življenja, ker kot kemičarka in raziskovalka pozna strupe, ki vsakodnevno zastrupljajo človekovo življenje. Prepričana je, da mora človek za svoje zdravje in počutje napraviti nekaj tudi sam. Svoje izkušnje iz tega področja je vnašala v delo z otroki in njihovimi mamami, saj je več let vodila pri Partizanu ure rekreacije za ženske.

Sobota, 8. november, ob 18. uri - Ravne se predstavijo -

Kulturni dom Šoštanj

Četrtek, 13. november - Otvoritev kiparske razstave

Ljubomira Melanška - Kulturni dom Šoštanj

Planinsko društvo organizira:

Sobota, 25. oktober - Planinsko orientacijsko tekmovanje (mladinski odsek)

Nedelja, 26. oktober - Čemšeniška planina, 1204 m (vodita Evgen Drvarič in Bojan Rotovnik)

Nedelja, 16. november - Izlet v neznano (Andrej Tamše)

ŠPORT IN ŠAH

Visoki cilji Elektre

Košarka

Pred približno mesecem dni so pričeli s tekmovanjem v 2. slovenski košarkarski ligi - vzhod košarkarji Elektre. Za cilj so si zastavili napredovanje v višji rang tekmovanja - to je v 1. B ligo. Za uresničitev tega cilja se je potrebno po prvem delu tekmovanja uvrstiti med prve štiri ekipe od skupno osmih, ki se bodo v drugem krogu tekmovanja pomerile s prvimi štirimi z zahoda. V 1. B ligo se neposredno uvrsti prvuvršeni, 2. pa se bo moral dokazati v kvalifikacijah. Torej pot ne bo lahka. Po napovedih (in tudi po tem, kar smo videli v prvih kolih) bodo največji konkurenti Elektre: Rogla GKN Atras, B. P. 93 Kamnik in Plima Prebold na vzhodu, na zahodu pa Nova Gorica in Cerknica. V upravi se zavedajo, da je liga močna, zato so ekipo tudi primerno okrepili in pripravili na naporno tekmovanje. Prišlo je pet novih igralcev. Iz Polzele so prišli center Janez Zupanc, krilo Blaž Ručigaj in branilec Žiga Medvešek. Šoštanjčan Vlado Rizman je dobil slovensko državljanstvo in bo prav gotovo pomemben igralec Elektre. Največja okrepitev pa je Darko Mirt, bivši igralec Olimpije - državni reprezentant (udeleženec EP v Grčiji) - sicer pa Mariborčan in dolgoletni igralec današnjih Ovnov. Darko je že na prvih tekmah dokazal, da je vrhunski strelec, pravi profesionalac z bogatimi izkušnjami, ki s pristopom na treningih in tekmah daje vzgled mlajšim. V strokovnem štabu ni prišlo do večjih sprememb - za krnilom ekipe je ostal Drago Vezjak, njegov pomočnik pa je letos Vasilij Kokol.

Pokalno tekmovanje

Vidni so tudi že prvi rezultati. V pokalnem tekmovanju je Elektra 14. 9. 1997 najprej premagala Celje v Šentjurju (zaradi težav s konstrukcijo tekma ni bila odigrana v Celju). Na tej tekmi se je žal poškodoval Elektrin center Peter Goltnik, ki je moral na operacijo kolena in bo kar nekaj časa odsoten s košarkarskih igrišč. Nato je 17. 9. Elektra doma premagala Hrastnik, ki igra v 1. B SKL, žal pa je nesrečno izgubila v 3. kolu slovenskega pokala, kjer je naletela na realno močnejšega nasprotnika iz 1. A SKL Kraški zidar. A Šoštanjčani se niso vnaprej predali in po odlični igri so izgubili šele v samem finišu tekme za pičle 3 točke. Žalost med domačini ni bila prevelika, saj so svoje cilje usmerili v ligaško tekmovanje, kjer so že zabeležili dve zmagi, in sicer doma proti ekipi B. P. 93 Kamnik in v Mariboru proti ekipi ŽKK. Na vseh dosedanjih tekmah je Elektra prikazala dokaj solidno igro. Med igralci je enkrat eden, drugič drug opozoril nase, prav na vseh tekmah pa je bil najboljši veteran Darko Mirt. **V novembru bo Elektra odigra dve tekmi v domači dvorani, in sicer 15. 11. ob 17. 30 proti Bistrici in 22. 11. ob 18. 30 proti Celju. Vabljeni!**

Mlajše kategorije

S tekmovanjem pa so začeli tudi že v mlajših kategorijah. Pionirji igrajo v 1. SKL za uvrstitev od 1. -12. mesta pod vodstvom Franca Blatnika. Kadeti so v 2. SKL, vodi jih Vladimir Rizman. Mladince, ki so prav tako v 2. ligi, pa vodi Branko Kitak. O rezultatih si preberite v prihodnji številki.

Tjaša Rehar

Stojijo: Drago Vezjak - trener, Mišo Letonje - tehnični vodja, Matej Črešnik, Mitja Brinovšek - kapetan, Blaž Ručigaj, Goran Nikolič, Peter Goltnik, Luka Klepec, Vasilij Kokol - pomočnik trenerja; čepijo: Darko Mirt, Duško Maličević, Vladimir Rizman, Franci Ruprecht, Željko Kovačević, Žiga Medvešek.

Topolšica "zaprto"

Tenis

Med vikendom, 4. in 5. oktobra, se je na igriščih SAMO ŠPORT v Topolšici odvijal že peti turnir za naslov najboljšega tenisača v Topolšici. V moški konkurenci je bila udeležba presenetljivo velika, saj se je prijavilo kar 23 Topolščanov. V ženski konkurenci pa je bilo 6 tekmovalk. Po ogorčenih bojih je pri moških zmagal Peter Lihteneker, drugo mesto je zasedel Jurij Globačnik, tretje pa Edi Pergovnik. Zmagovalka pri ženskah pa je za leto 1997 Suzana Potočnik pred Janjo Kugovnič in Leo Sunarič. Ob koncu tekmovanj, ki so se odvijala cel dan in se končala v poznih

večernih urah, je udeležencem priznanja podelil g. Bogdan Menih in jim namenil nekaj besed. Organizacije turnirja pa ne bi zmogli brez pomoči sponzorjev, katerim se v imenu vseh najlepše zahvaljujemo: kovinarstvo Sovič, Samo šport, zlatarstvo Šerbec, butik Gospodična, žebjarstvo in kamnoseštvo Dobnik, gostišče Pirnat, gostišče Kajuh, Mins, Winer, Mirko Andrejč, Marjan Ledinek, bistro Čuk, trgovina Osmica-Jazbec, Melanšek, Sonja Hrast. V naprej se opravičujemo za morebitne napake in pomanjkljivosti pri navajanju sponzorjev.

R. K.

Teniški up

Uroš Potočnik je doma v Topolšici. Od doma do teniških igrišč Samo šport ga loči le nekaj korakov. Ni torej čudno, da je na teniško igrišče prvič stopil pri petih letih. Vse od takrat, ko se je še zdelo, da je teniški lopar skoraj večji od njega, pridno trenira pod vodstvom Sama Zakeršnika. Leta 1995 se je v Žalcu udeležil prvega turnirja in v kategoriji mini tenis zasedel 1. mesto. Letos je tekmoval v kategoriji dečki do 9 let in na tekmovanju Pomladni fičfirič v Litiji zasedel marca odlično 1. mesto, aprila 2. in maja, na zaključnem turnirju, 3. mesto. Aprila je Uroš dopolnil 9 let, tako da sedaj nastopa v starostni skupini do 11 let. Seveda pa niza izvrstne rezultate še naprej. Oktobra je v Litiji na prvem turnirju Jesenskega fičfiriča zasedel 3. mesto.

ŠAHISTI USPEŠNO

V okviru 2. državne lige - vzhod so šahisti Šahovskega kluba Šoštanj v 4. kolu premagali Palomo s 4½ proti 1½. Zmagali so Stropnik, Podlipnik, Šumnik, Huskič, remiziral je Kovač. V 5. kolu so bili prav tako uspešni. Premagali so ekipo Slovence iz Poljčan s 4 : 2. Zmagali so Stropnik, Kovač, Šumnik in Rupnik. V okviru tedna športa so šahisti Šoštanja zmagali tudi na domačih tleh. Prvo mesto so zasedli pred ekipo upokojencev Velenja ter 2. ekipo Šoštanja.

Gregor Rupnik

BOJ ZA OBSTANEK V DRUŽBI NAJBOLJŠIH

Odbojka

Nova sezona se je začela tudi na odbojkaških igriščih. Za ekipo Šoštanja-Topolšice tokrat prvič v družbi najboljših slovenskih klubov, v 1. A slovenski odbojarski ligi. Domači igralci so pod vodstvom trenerja Darka Meniha začeli z delom že v začetku avgusta s šestdnevni pripravami v Šmarjeških toplicah. V nadaljevanju so se udeležili dveh turnirjev, enega v Izoli in drugega v domači dvorani v Šoštanju. V ekipi je prišlo tudi do sprememb, saj sta ekipo zapustila Dvornik in Nahtigal. Čeprav rezultati v pripravljalnem obdobju niso bili prav blesteči, so topolški fantje v prvem kolu ligaškega tekmovanja, ko so gostovali v Novem mestu, dokazali, da znajo zaigrati.

Novo mesto, 27. 9., Krka : Šoštanj-Topolšica 0 : 3 (-13, -14, -12) Tekma je bila od začetka do konca zanimiva in negotova. Tako domačini kot gostje so pokazali veliko borbenost in z dobrimi akcijami navduševali gledalce. Vendar pa so bili v končnicah setov gostje bolj zbrani in raznovrstni, zato so domov zaslužno odnesli dve točki.

Maribor, 2. 10., Gradis : Šoštanj-Topolšica 3 : 0 (15, 9, 2)

V prvem nizu je bila igra zelo izenačena in le sreča je pomagala favoriziranemu gostitelju, da so ga dobili. V drugem nizu so odbojkarji Šoštanja-Topolšice hitro povedli, a v končnici izgubili in nato izgubili še tretji niz.

Šoštanj, 11. 10., Šoštanj-Topolšica : Pomgrad 1 : 3 (-11, 10, -2, -7)

V prvih dveh nizih so igralci obeh ekip pokazali odbojarsko znanje in zmagali vsaki po en niz. V naslednjih dveh nizih pa so domačini naredili preveč napak, gostje so to izkoristili ter z učinkovito igro na mreži in z osnovne linije porazili domačine.

Kamnik, 15. 10., Kamnik : Šoštanj-Topolšica 3 : 0 Odbojkaši Šoštanja-Topolšice so prejšnjo sredo gostovali pri ekipi Kamnika in po zelo slabi igri izgubili z rezultatom 3 : 0.

Postava Šoštanja-Topolšice: Dimec, Mihalinec, Zulič, Kraucov, S. in D. Sevnčnikar, Žilnik, Medved, Bevc, Jerončič, Kugovnič.

V 5. kolu so domačini v domači dvorani v sredo, 22. 10., gostili trenutno prvuvršeno ekipo Fužinarja.

Robi Kugovnič

Gaberški gasilci vadili in tekmovali

V septembru so se gaberški gasilci - mladinci na vse kriplje trudili na vajah ter se usposabljali za območno tekmovanje. Njihov mentor je sicer Boštjan Borovšek, vendar ga je včasih zamenjal poveljnik Zvonko Koželjnik, ki je povedal, da bo ta rod naslednik sedanjih operativcev. Vadili so kar v svojih oblačilih, sicer pa imajo lepe gasilske uniforme. Na občinskem tekmovanju so se uvrstili na 3. mesto, na območnem v Velenju pa so bili prav tako uspešni, tretji.

R. Ž.

Dober ulov na Družmirkem jezeru

Ribiška družina Paka Šoštanj je 4. oktobra izvedla turistično tekmovanje v lovu rib. Tekmovanje na Družmirkem jezeru je potekalo v lepem vremenu in tudi vzdušje tekmovalcev je bilo dobro. Ko je vodja tekmovanja g. A. Kemperle razglasil rezultate, smo ugotovili, da je bil ulov dober. Tekmovalo je skupno 47 ribičev in najboljši so dosegli naslednje rezultate: Oto Mravljak iz Velenja je ulovil 8, 80 kg različnih rib, Simon Turnšek iz Šempetra 4, 85 kg in Avgust Skrbiš iz Slovenj Gradca 4, 20 kg. 27-im najuspešnejšim ribičem so bile dodeljene praktične nagrade naših sponzorjev.

Drago Meh

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

GOSPODARNA GRADNJA HLEVOV

V začetku tega leta je Kmečka založba izdala knjigo *Gradnja govejih hlevov*. Knjiga je prinesla v slovenski prostor ideje in konkretne rešitve s skicami, kako poceni zgraditi ali adaptirati hleve za govedo. Ker pri nas še vedno prevladuje mišljenje, da je treba hlev zgraditi tako, da bo služil vsaj eni, če ne dvema generacijama, so te novosti skoraj nesprijemljive. Stroški proizvodnje mesa ali mleka na naših majhnih kmetijah so visoki. Cene pridelkov, ki jih kmetije prodajajo, pa teh stroškov ne pokrivajo. Najvišji strošek mehanizacije znižujejo tisti kmetje, ki s svojimi stroji opravljajo usluge preko strojnega krožka in tisti, ki te usluge koristijo.

Kaj pa stroški, ki jih povzročajo gospodarski objekti? Ti dolgo bremenijo liter mleka ali kilogram mesa, zato bi moral biti cilj vsakega kmeta, da je ta strošek čim manjši. Vsakemu kmetu je cilj doseči visoko proizvodnjo. Ko je hlev premajhen, ga je potrebno razširiti in prilagoditi novim ciljem. Običajno to odločitev spremlja vrsta vprašanj in težav pri gradnji, ker je potrebno rušiti in se prilagajati obstoječemu stanju. Pojavlja pa se tudi vprašanje, kako dolgo bo proizvodnja donosna, kako dolgo bo dobra načrtovana tehnologija, da ne bo potrebno spet rušiti in spreminjati načina reje. Najpomembnejše vprašanje pa je, koliko bo to stalo.

Že v uvodu omenjena knjiga je na nekaj vprašanj odgovorila. Da bi se prepričali tudi na lastne oči, kako v tujini (Evropski uniji) rešujejo probleme širitev hlevov za govedo, smo se pridružili kmetom iz Savinjske doline na strokovni ekskurziji v Avstrijo. Obiskali smo pet kmetij na Štajerskem (severno od Gradca). Ves dan sta bila našim vprašanjem na voljo predstavnika tamkajšnje Kmetijsko-gozdarske zbornice. Najprej smo obiskali kmetijo Winter, ki se nahaja na 750 m nm.v. in se ukvarja z rejo krav molznic. Število krav so želeli povečati, rejo pa prirediti zahtevam ekološkega kmetovanja. V starem hlevu so uredili ležalne bokse in preprosto molžišče (molža zadaj). V novem delu, ki je ves izdelan iz lesa, pa sta krmilna miza in hodnik. Novi prostor je izredno prijeten, zračen in svetel (veliko oken). Ob hlevu je urejen izpust. Lastnik je povedal, da sta ga adaptacija starega hleva in dograditev novega dela stali 500.000 šilingov. Za mlado živino je v stari lopi uredil hlev na globok nastil z zunanjo klimo. Temperatura v hlevu je zunanja.

Za žival nizka temperatura ne predstavlja problema. Da voda v napajalnikih ne zmrzne, imajo zaradi tega posebne napajalnike, v katerih voda ne zmrzne niti pri -35°C. Ležalni boksi za mlado živino so nagnjeni proti krmilni mizi z 8 do 9 % padcem. S slamo se nastilja samo na zgornjem delu ležalnih boksov. Gnoj živali samo tlačijo proti hodniku ob krmilni mizi.

Hleve z zunanjo klimo smo si ogledali tudi na preostalih štirih kmetijah. Ti hlevi so primerni predvsem za krave dojilje in pitance. Sestavljeni so iz treh prostorov: prostor za ležalnimi boksi, prostor za sprehanje in prostor s krmilno mizo. Hodnik za sprehanje ima rešetke in ni pokrit. Strehi nas ležalnimi boksi in krmilno mizo sta ločeni. Hlevi so z odprto steno vedno obrnjeni proti jugu, da tudi pozimi posije sonce v zadnji kotiček ležalnih boksov.

Prvi naš dvom je bil seveda namenjen nizkim zimskim temperaturam in počutju živali ob tem. Gospodarji so z nasmehom odgovorili, da se živali tudi pozimi dobro počutijo v takem hlevu. Ker smo si takšen hlev ogledali tudi na kmetiji, ki se nahaja na 1200 m nm.v., smo morali dvome potlačiti v ozadje naših misli. Za konec smo si ogledali še, kako poteka postavitve takšnega hleva iz lesa (neobdelanega lesa slabše kakovosti) za krave molznice. Način gradnje in razporeditev prostorov sta bila enaka, le molžišče in mlekarnica sta bila v starem hlevu. Za uporabo neobdelanega lesa so se odločili, ker je pri tem velik prihranek denarja in časa za obdelavo lesa, potrebno je manj lesa in tudi daljšo dobo trajanja ima. Strošek za postavitve takega hleva je za dve tretjini nižji od postavitve klasičnega zidanega hleva. Eden izmed kmetov se je za postavitve teh hlevov dobro usposobil in celo prijavil patent za način obdelave lesa. To je njegov dodatni zaslužek.

Ekskurzija je bila zelo poučna in zanimiva. Poleg tega, da smo spoznali poceni in dober način razširitve hlevov za govedo, smo se pogovorili tudi o načinu kmetovanja v Avstriji, njihovih in naših težavah, njihovih izkušnjah z Evropsko unijo in si ogledali predelavo mleka in mesa na kmetiji. Spoznali smo precej novosti, ki jih bomo lahko uporabili pri reševanju problemov doma.

Lidija Diklić

Ž I V L J E N J E

B R E S T

Ob prehodu v gozdu, ko si za trenutek oddahnemo ob žuborečem potočku in opazujemo drevesa okoli sebe, bomo med javorji in jeseni sigurno opazili visoko drevo z napiljenimi listi, ki imajo bolj ali manj zašiljene vrhove. To je brest.

Brest spada v rod *Ulmus* (lat.). To so visoka listopadna drevesa, med njimi pa je tudi nekaj vednozelenih grmov. Rod *Ulmus* ima nad 40 vrst, ki uspevajo v severnem zmernem področju. Pri nas rastejo 3 vrste in sicer: gorski brest (*Ulmus glabra*), poljski brest (*Ulmus minor*) in dolgopecljati brest (*Ulmus laevis*).

Gorski brest se pojavlja najpogosteje v javorjevih sestojih ali pa primešan bukvi in jelki. Že samo ime nam pove, da se pojavlja v višjih legah in sicer raste v razponu od 400 do 1500 m. Najbolje uspeva na svežih, rodovitnih in globokih tleh. Torej ima podobne ekološke zahteve kot javor in zato ga najdemo predvsem ob potočkih in drugih vodnih virih. Zraste 35 do 40 m visoko. Ima dobro razvit koreninski sistem z močnimi stranskimi koreninami. Skorja je tudi do 2 cm debela, najprej gladka, kasneje pa plitvo podolžno razpokana. Brest v vsej Evropi močno trpi zaradi holandske brestove bolezni. Skorjo obžira in lupi divjad. Les je srednje težek in srednje trd ter precej obstojen. Ima lepo, rumenorjavo barvo. Se dobro polira. Uporabljajo ga za furnir, notranje in zunanje pohištvo, parket, orodja. Poljski brest pa je nižinska vrsta, ki sega do 1000 m nadmorske višine. Pojavlja se na svežih in globokih tleh hrasta doba in jesena, pa tudi na nekoliko bolj suhih tleh hrasta gradna in gabra. Zraste do 30 m visoko in ima debelejšo skorjo kot gorski brest. V skorji je veliko vlaken, zato ponekod kmetje z njimi privezujejo cepiče. Listi vsebujejo veliko beljakovin in so odlična hrana za živali. Poljski brest pogosto sadijo kot

okrasno drevo ob cestah in drevoredih. Ker požene številne koreninske poganjke, je zelo uporaben za utrjevanje nasipov in brežin. Dobro prenaša tudi daljše povodnji, pa tudi zimske ohladitve mu ne škodijo.

Dolgopecljati brest zraste 30 do 35 m visoko in do 1,5 m v debelino. Ima nepravilno krošnjo. Skorja se mu z leti začne lupiti. Od prejšnjih dveh brestov ga ločimo tudi po listih, ki so okroglasti ali ovalni in na zgornji strani svetlozelene barve, na spodnji pa še bolj svetli zaradi puha, ki jih porašča. Tudi ta brest ima podolžno razpokano skorjo, ki je bogata z likovimi vlakni, ki jih uporabljajo za pletenje. Razširjen je predvsem v vlažnih gozdovih belega topola in doba na občasno poplavljenih tleh. Les je neobstojen in manj cenjen.

Po germanski mitologiji naj bi bila iz bresta ustvarjena prva ženska, Embla, potem, ko so drevesu trije bogovi, Odin, Hoenir in Loki vdihnili duh, dušo in toploto. V Devonu v Angliji so ljudje verovali, da strela ne trešči v brest.

Bresti so verjetno ene najbolj odpornih rastlin proti onesnaženemu zraku in strupenim hlapom. "Drevo svobode", ki so ga med francosko revolucijo posadili v Parizu, je tudi brest.

Upam, da vam bo ob sprehodih v gozd zdaj uspelo med množico dreves opaziti tudi to zanimivo in plemenito drevo.

Damjan Rožič, dipl. ing. gozd.

V četrtek, 16. oktobra, je naš redni sodelavec Damjan Rožič diplomiral na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehnične fakultete v Ljubljani. V uredništvu Lista mu iskreno čestitamo in želimo veliko uspehov in zadovoljstva v gozdarskem poklicu.

Dolgopecljati brest

MESTNOHIGIENSKA VLOGA MESTNEGA ZELENJA

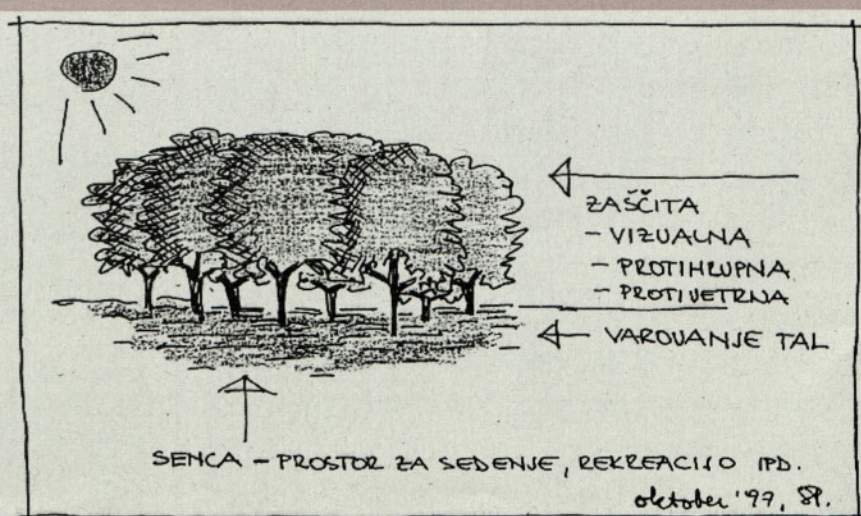
Mestno zelenje je najpogostejše opredeljeno kot "zelena oaza sredi betonske džungle" ali z drugimi, večini bolj ali manj znanimi izrazi kot "pljuča mesta", "zelena medicina" ali "pomoč z zelenjem" ali kar "zelenje". Kljub temu, da so te trditve na nek način pravilne, so vse predolgo dajali prevelik pomen mestnemu zelenju kot elementu varstva okolja, saj so številne meritve pokazale, da temu ni povsem tako. V tem smislu razumevanja zelenih površin in zelenja je pomemben predvsem dodaten, psihološki vidik, ki pa delno sega tudi na področje estetske vloge mestnega zelenja: prisotnost zelenja ugodno vpliva na naše počutje in obratno. Prav zato je veliko bolj zaznaven vpliv mestnega zelenja na mikroklimo: zelenje vpliva na pretok vetra, ga usmerja ali umirja, drevesa nam ustvarjajo senco, v kateri se predvsem v vročih dnevih radi skrijemo pred sončnimi žarki, sredi pregretega betona in velikih asfaltnih površin zelenje ustvarja več vlage in zato naredi bivanje prijetnejše. Velik pomen ima v mestu tudi t.i. prometno zelenje: ločuje poti različnih uporabnikov (kolesarsko stezo loči od pešpoti, oboje loči od ceste) in na ta način ustvarja večjo prometno varnost

(varovanje otrok pred preleti na cesto), omejuje širjenje izpušnih plinov in zvoka. Protihrupne zaščite so posebno učinkovite, če so izdelane v kombinaciji zelenja, zemeljskega nasipa in ograje. Meritve so pokazale, da so pri tem veliko bolj učinkoviti listavci kot iglavci, saj velike listne ploskve zadržijo več zvoka oziroma, ga bolj razbijejo. Prometno zelenje je po besedah prof. Lendholta iz Hannovra "potrebno zlo kot posledica drugega zla", saj močno vpliva tudi na oblikovanje podobe mesta, zato je nujno, da je načrtovano skladno s celovito zasnovo mesta. Mestnohigienska vloga zelenja se praviloma

ujema z drugimi vlogami mestnega zelenja: skupina dreves je hkrati vizualni in protihrupni

zaščitni pas; lahko je učinkovita zaščita proti vetru. Ista skupina dreves oblikuje prijetno senco, v kateri je prijeten prostor za počitek, rekreacijo ali kaj drugega. Prav tako lahko ta vegetacija varuje zemljišče pred izpiranjem tal ipd. Tako oblikovana skupina je hkrati tudi členitveni element v prostoru, kar pomeni, da ima tudi določeno estetsko vlogo - o tem prihodnjiki.

Saša PIANO, dipl.ing.kr.arh.

B R E Z R O K A V I C

Čnek, čnek, čnek...

No, kdor pa letos jamra, da je slabo vreme, tega bodo gotovo kmetje gledali postrani. Zdaj, ko so kašče zvrhano polne in že zelje skoraj kislo, bomo pozabili tudi na tisto slabo poletno vreme, ko je bil vsak drug dan dež, pa še včasih vmes. Trgači, ki zdaj spravljajo pridelek iz vinogradov, bodo pa bojda prideleni tak pridelek, da bodo v njem lahko utopili svojo žalost tudi tisti, ki se še kar puntajo zaradi vremena. Pa pravijo, da se ljudje tako ne puntajo zaradi vremena, ampak so slabe volje zaradi drugih stvari: Pa zaradi katerih kaj? Ja, nam ljudem gre vse sorte na živce. Družmirčanom ni šla toliko na živce gate parajoča muzika, ki bi naj bila namenjena njihovem srečanju v šoštanski športni dvorani ob občinskem prazniku in odprtju razstave kot pa preprosto to, da so menda prireditelji pozabili, da se ljudje lahko na srečanju predvsem pogovarjajo, ne pa da se samo gledajo in sporazumevajo z gibi rok, kadar so le-te proste, če se dotični ne drži za ušesa, da bi zaščitil svoje bobniče. Hja, taka je ena plat. Verjetno pa je še druga, pa ne tista, da je bila zabava namenjena za gluhe. Ja, boste rekli, to so pa tisti na naši občini. Pa se kdaj vprašate, koliko jih je že. Se spomnim, ko je bilo pred lokalnimi volitvami 1995, ko so bile formirane nove občine, rečeno, da bo imela naša občina verjetno samo enega zaposlenega - tajnika. Zdaj jih pa že težko preštejete na prste obeh rok, sploh če prištetjete k redno

zaposlenim še vse pogodbeno zaposlene odgovorne ljudi, ki so tako prizadevni, da poleg rednega dela, če seveda niso v penziji, še zaslužijo kakšen ne preveč majhen kupček tolarjev. Na žalost pa občina nima tistega, kar je bilo rečeno v začetku. To je redno zaposlenega občinskega tajnika. O strokovnosti pa se tudi da marsikaj povedati. Najbolj zanimiva je ta, da župan in predsednik občinskega sveta pravne nasvete iščeta vsak pri svojem pravniku, ker ga občina do sedaj še ni zaposlila. Seveda dobiva vsak drugačno pravno tolmačenje. Rezultat tega pa je, da našo občino kar dobro poznajo tisti na ustavnem sodišču, saj kar naprej dobivajo šoštanske probleme na mizo. Nekaj jih tudi razrešijo. A v čigavo korist. Ja, ne vem točno v čigavo. Presodite sami ob napotku, da se njihovi sklepi ne izvršujejo. Pa ne se sekirate, boste rekli. Točno, tako je menda najbolje. Tako menda delajo tudi tisti, ki se zdaj s traktorji in kolesi vozijo po novi avtocesti v savinjski dolini. Na srečo še ni nihče ostal brez glave. No, tisti, ki pa jim je cesta nabolj namenjena, pa rajši vozijo po stari cesti in tako skrbijo, da se na stari cesti še kar dogajajo spektakularne nesreče. Ja vidite tako je to, da nikoli ni za vse ljudi vse prav!

Pa lep pozdrav in brez zamere!

PeTur

Dragi Velenjčani!

pisanju tega članka me je vzpodbudila moja hčerka, ki je pred mesecem vstopila v peti razred osnovne šole. Pri ponavljanju snovi pri predmetu Narava in družba mi je pri naštevanju slovenskih kotlin naštel tudi Velenjsko kotlino. Ker mi je ta pojem neznan, sem ga prečrtal in namesto njega napisal ime Šaleška dolina. Seveda za takšno imenovanje naše doline niso krivi ne učenci niti učitelji, saj se ta novi izraz že počasi vžira v učno literaturo in postaja tudi geografsko priznan pojem. To vsiljeno spreminjanje starega tradicionalnega imena se izvaja po principu vztrajnega ponavljanja laži, ki na koncu postane resnica. Tak način se lahko uveljavi samo tam, kjer na nasprotni strani ni odziva; in naša šoštanska stran je glede tega idealna. Nikdar me ni motilo imenovanje prebivalcev naše ne več toliko lepe doline - Šalečani, vendar pojma Velenjčani vsaj jaz ne bom nikoli sprejel. Nasilje nad starim imenom je trenutno malo popustilo, vendar ne zaradi spoznanja, da to ni fer, ampak zato, ker jim to trenutno koristi pri želji po ustanovitvi Šaleško-Savinjske regije. Ali smo res že toliko dotolčeni, da nam je vseeno, kako nas kdo imenuje in kaj se bo z nami dogajalo? Po obisku okrogle mize o prezrtim mestu v vili Široko bo to najbrž držalo. Udeležba poslušalcev je bila mizerna, nekaj svetnikov in jaz edini kot krajan. Po končani okrogli mizi sem odšel do prvega izredno

okusnega plakata z željo, da se prepričam, ali je bila okrogla miza javna ali ne. Prisrčno vabljeni je pisalo. Toda, če že ni bilo poslušalcev, so pa vsaj bili predavatelji. Njihove razprave so bile korektne, na trenutke poučne in so temeljile na dejstvih. Eno od dejtev je, da se bo izkopavanje v smeri Gaberk nadaljevalo in da se bo Družmirsko jezero podvojilo. Na to dejstvo se ne da več vplivati in je kruta realnost.

Možnost vplivanja pa je na odpiranje ali neodpiranje Jame Šoštanj, kar pa je odvisno od naše vizije prihodnosti mesta Šoštanja in okolice. To prihodnost pa je dr. Žerdin položil v roke Občini Šoštanj, katera bo s svojimi plani in odločitvami v marsičem usodno vplivala na prihodnost 800-letnega mesta.

Upam, da bodo odločitve take, da bodo vdihnile prebivalcem več samospoštovanja in zaupanja v prihodnost. Časa za odločitve o naši usodi ni več veliko.

Vsekakor pa ostaja dejstvo, da v kolikor bi bila udeležba okrogle mize večja s strani potencialnih brezdomcev, toliko večje možnosti bi imeli obrniti usodo v svoj prid.

Čas hitro mineva, zato upam, da čez dvajset let naši otroci ne bodo imeli ob občinskem prazniku memorialnega večera posvečenega polovici Šoštanja, Metlečam, Goricam, graščini Gutenbiehl itd.

Pozdrav

Danilo Čebul

Čuvarja ognja

Da bo v mesecu požarne varnosti zagotovljen mir pred ognjenim sovražnikom, sta dva rodoljubna gasilca naše občine takole pred kamero izjavila: "Pripravljena sva na vse. Pred morebitnim rdečim petelinom sva se ta mesec opremila s posebnim sredstvom za gašenje. Njega bistvo je, da pri gašenju vedno deluje direktno na operativca."

PeRa

Dve veliki ženi ljubezni in dobrote

Minilo je že nekaj tednov, kar smo si na televizijskih zaslonih pogledali pogrebne slovesnosti dveh velikih žena. Bili sta po srcu najboljši ženi našega stoletja. Ena je živel v palači, kjer vladata blišč in izobilje, druga pa prav na nasprotni strani sveta, kjer je vladata nepopisno siromaštvo in lakota. Gledali smo veličastna pogreba, deležna vseh državnih časti, kar se za ženi, ki sta razumeli, da je smisel življenja v tem, da se razdaja za pomoči potrebne, tudi spodobi. Ogromno cvetja, s katerim so ju zasuli na njuni zadnji poti, je dokaz, kako priljubljeni sta bili. Princessa Diana je imela bogat vir dohodkov, ki jih je porabila za reveže in bolne po svetu. Veliko si je prizadevala za prepoved uporabe protipehotnih min, enega najstrašnejših orožij, ki uničujejo nedolžna človeška življenja. To prepoved je podpisal že večji del sveta.

Mati Terezija ali mati ubogih, kot so jo radi imenovali siromaki, se je rodila kot Agneza Bojaxhiu, 27. avgusta 1910 v albanski družini v Skopju. Krščanska družina, v kateri je odrasčala, je postavila temelj duhovni zgradbi, njenemu življenju in delu v prihodnosti. Leta 1927 je odšla v samostan, nato pa v misijon v Indijo. Tu je bila sprva bolniška sestra, nato so jo predstojniki poslali na učiteljsko, kjer je diplomirala na šoli Sv. Terezije v Kalkuti. Šola je

bila oddaljena in vsak dan je videla na ulicah ležati mrtve, umirajoče in bolne. Nekega dne je pobrala umirajočo žensko, jo odnesla v svojo sobo, kjer je ob postrežbi umrla kakor človek. S tem se je pričela njena nova pot. 7. oktobra 1950 je bila potrjena ustanovitev Družbe misijonark ljubezni, ki je združevala dvanajst sester. Njeno delo je obrodilo obilne sadove.

Da bi se približala revežem, je mati Terezija hotela živeti kot oni, zato je izbrala sari, obleko revnih v Indiji. Za vzdrževanje vsega ni imela stalne podpore od države niti posebne plače, večino dohodkov je prejela od dobrotnikov. Misijonarke ljubezni imajo samo v Indiji 80 specializiranih bolnišnic za gobavce, ki jih je v Indiji okrog 4 milijone. Delovanje misijonark ljubezni se je razširilo po vsem svetu. Svoje hiške in postojanke imajo po vseh večjih mestih sveta, tudi v Ljubljani.

Mati Terezija in princessa Diana sta odšli, toda njuno delo se bo nadaljevalo, saj bosta v srcih ljudi vedno prisotni. Mati Terezija si je za naslednico izbrala dobro in preizkušeno misijonarko ljubezni, za princezo pa so ustanovili sklad, iz katerega se bodo črpala sredstva za pomoči potrebne.

Ivan Ferk

Z VESELJEM DO ZNANJA

Teden vseživljenjskega učenja je v Sloveniji potekal od 29. 9. do 3. 10., v Andragoškem centru pa cenijo učenje kot eno najvišjih vrednot, zato poteka izobraževanje celo leto.

Pred enajstimi leti je bila v Velenju kot druga v Sloveniji ustanovljena Univerza za tretje življenjsko obdobje. Začelo se je s petimi krožki, danes pa jih bogata paleta dejavnosti zajema že 27, ki jih obiskuje okrog 250 članov.

Gospa Erika Vršec, predsednica Andragoškega društva Slovenije - podružnica Velenje, je obširno in raznoliko dejavnost Univerze predstavila takole:

"Izobražujemo odrasle ljudi, predvsem upokoјence. Cilj naših študentov je pridobivanje znanja pa tudi druženje in zabavno študentsko življenje. Razlika od mladih študentov je v tem, da imamo ogromno najrazličnejšega predhodnega znanja in željo po specifičnem dodatnem znanju. Naši programi se prilagajajo našemu predhodnemu znanju in našim sposobnostim doje-manja novega znanja. Ni ocen in nadležnega ocenjevanja in tudi ni spričeval. Študentje hodimo le v tiste krožke, ki nas zanimajo."

Krožke lahko razporedimo v štiri skupine:

- umetniško-obrtne (likovni, lončarski, literarni itd.)
- skrb za lastno zdravje (plavanje, rekreacija, ohranjanje gibčnosti, pohodništvo)
- jeziki (angleščina, nemščina)
- razna praktična znanja (računalništvo, vrtnarsko-sadjarški krožek, retorika)

Poleg študijskih krožkov organizirajo še tematska predavanja, strokovne ekskurzije, izlete, razstave in priložnostna srečanja.

Lončarska delavnica v Topolšici

V naši občini potekata dve dejavnosti za izobraževanje odraslih: lončarska delavnica v Topolšici in v prostorih društva upokoјencev v Šoštanju krožek ročnih del.

Pa pogledajmo, kako poteka lončarska delavnica. Že četrto leto se tečajniki vsako sredo popoldne zberejo pri lončarju Igorju Bahorju v Topolšici. Preteklo sredo se jih je zbralo pet, same ženske, kar pa ni pravilo. Upokoјenke, zaposlene, tudi študentka. Šolsko leto so pričele ob jesenski letini z Ančkinih trt.

Foto: U. M.

Gospa Ančka Satler je povedala: "Najbolj nam leži prostoročno oblikovanje glin, kjer pride do izraza vsa naša kreativnost. Včasih odnesemo nekaj glin tudi domov, a vedno ugotovimo, da je skupinsko delo ob klepetu bolj prijetno in tudi ustvarjalno, ob pripombah mentorja pa tudi bolj učinkovito. Radi prihajamo redno, čeprav to ni obveznost."

Gospa Helena Brumen se je pripeljala z Raven na Koroškem in je prvič oblikovala glino: "Navdušila me je svakinja, ki v Ljubljani vsako leto nekaj počne. Tudi sama sem pričela iskati možnost, da bi se lotila lončarstva. Na Koroškem te možnosti ni, in ker imam prijateljico v Velenju, sem prišla sem. Danes prvič in sem navdušena. Glina mi vzpodbudi tudi spomine na otroštvo, ko smo si sami izdelovali igrače iz tega naravnega materiala."

Gospa Ester Vetter iz Kotelj je lončarstvo prvič videla v Filovcih in po dolgem času se ji je ponudila možnost, da tudi sama oblikuje glino. Prvi izdelek? Polomija; a vsak začetek je težak.

Tudi gospa Krista Rozman, ki sicer slika, glino šele spoznava. Delo je drugačno, potrebne so ročne spretnosti.

Mentor in priznan lončar Igor Bahor je povedal, kaj v delavnici počnejo:

"Celo leto spoznavamo različne oblike, barve in specifične lastnosti glin: fina glina, šamotirane mase. Pri izdelovanju keramike uporabljamo tudi različne glazure: transparentno,

prekrivno, efektno. Potem so na vrsti različne tehnike oblikovanja. Danes uporabljamo gradnjo svalkov, sledijo ščipanje, gradnja s ploščami, najbolj lušno pa je lončarsko vreteno. (Ob tam se vsi hahljajo, saj vedo, kakšne muke predstavlja to na videz ne preveč zahtevno opravilo.) Tako pridemo do izdelkov, nato sledijo dekorativne tehnike, kot so aplikacije, vrezovanje, reliefi, ki se dodajo na posodo, engobe (barvna zemlja). Sledi žganje v električni ali plinski peči, morda bomo letos naredili buccero peč. Po prvem žganju lahko izdelke še enkrat dekoriramo in dobimo različne tipe: fajanso, majoliko. Zelo radi uporabljamo tudi staro japonsko tehniko raku. Pri različnih poskusih poslikav smo uporabljali biskvitno žgane glinaste izdelke, ki nam jih je dobrovoljno odstopila Keramična industrija Liboje. Najpomembnejše pa je, da ob koncu leta predstavimo izdelke na več razstavah."

Prvo navdušenje že, toda zakaj se udeležke vračajo že več let?

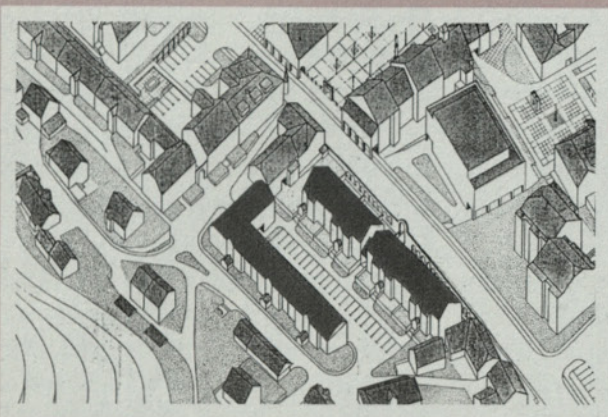
Gospa Cvetka Jaklič pravi, da svojo kreativnost in smisel za oblikovanje najlepše izrazi v glini: "Glina me greje. Daje mi energijo. Med delom si lahko privoščim odmor, nisi prikljenjen na stol, ni škarij ni nožev. Je sprostitiv in hkrati druženje; prihajamo iz različnih poklicev in imamo različne ljubiteljske stvari. Organiziramo skupna praznovanja in tudi izlet se nam obeta. Ja, pa tudi zaradi mentorja rade pridemo."

U. M.

ARHITEKTURA MESTA

Stanovanjski kompleks z imenom "GALIP" (ime je dobil po proizvodnem obratu, ki je deloval na tem prostoru vse do selitve v velenjski VEPLAS), predstavlja enega redkih objektov, ki so nastali kot plod zgledega sodelovanja dveh pri nas sistemsko ločenih strok: ARHITEKTURE in URBANIZMA. Povojna generacija arhitektov je bila navajena, da so urbanisti določali pogoje, kako naj se zgradba postavi v prostor, arhitekti pa so se ukvarjali s tlorisom in izgledom fasado stavbe. S tako delitvijo stroke se je ustvaril nepotreben konflikt med arhitekti, ki so delali v urbanizmu, in tistimi, ki so "le projektirali" stavbe. Delitev je pripeljala celo do različnih strokovnih institucij, skozi katere so se projektanti med sabo vedno bolj oddaljevali.

O z k o
usmerjena
znanstvena
stroka
na poti
s k o z i
številne
specializacije
običajno
izgubi
globalni
pogled na
stvari.

Aksonometrični prikaz kompleksa pred gradnjo

Neustavljiva reka razvoja je tako naplavila številne strokovnjake (geodete, komunalce, geologe, statike, strojnike, električarje, fizike, itd.), ki se med sabo ne razumejo več. Arhitektu je dandanes zato toliko težje, saj mora ta orkester strokovnjakov, prisotnih pri vsaki gradnji, nekako v stilu dirigenta uskladiti in doseči harmonijo. Zavedati se je treba, da so interesi v trikotniku INVESTITOR - PROJEKTANT - IZVAJALEC praviloma različni, kar pa ne pomeni, da niso možne rešitve, s katerimi bi bili vsi trije zadovoljni. Iskanje take rešitve pa je ena od osnovnih nalog arhitekta. To velja še posebej za današnji sodobni svet, ki se po času slepe industrijske dobe spet bolj zaveda medsebojne soodvisnosti vseh stvari v tem PROSTOR-CASU.

Šele v osemdesetih letih je fakulteta za arhitekturo v učni program vključila predmet o "ARHITEKTURI MESTA", ki je poskušal spet združiti oba sicer nerazdružljiva pola vsake dobre arhitekture. Pri projektiranju kompleksa GALIP je k sreči prišlo do sodelovanja med projektanti dveh različnih "firm" (ZUV in VEGRAD PB) ter hkrati do zaupanja s strani investitorja (RLV).

Na dokaj omejenem prostoru je bilo potrebno zagotoviti dovolj stanovanj za preselitev dveh stanovanjskih blokov s Cankarjeve ulice ter hkrati omejiti višino objektov na višino okolice. Zagotoviti je bilo treba še parkirišča oz. garaže, poskrbeti za peš prehod skozi kompleks, ohraniti lokacijo starega zidu, upoštevati bližino hrupne ceste, premagati velike višinske razlike, izkoristiti prostor tako, da bo čim manj skupnih zunanjih površin, zagotoviti za staro mestno jedro primerno oblikovanje (ustrezna kritina in naklon strehe), zagotoviti visok bivalni standard (izhod na teraso, dvoetažna stanovanja, garaža v kleti,...) in vse skupaj združiti v ne preveč drago celoto.

Skratka, celo kopico zahtev je bilo potrebno medsebojno organizirati na način, da se hkrati zgradijo ULICE (Cesta talcev, Levstikova) oz. MESTO (del Šoštanja). To pa je pravzaprav tudi bistvo ARHITEKTURE MESTA, ki skuša organizirati prostor predvsem z vidika mesta kot celote in ne le z vidika interesa projektanta ali investitorja posamezne stavbe. Moje mnenje je, da je pri kompleksu GALIP ta organizacija kljub upravičenim kritikam, da so sami objekti malce preveč "detajlirani" (prepolni oblik), zelo lepo uspela.

Notranja pespot skozi portal se zaključuje na fasadni osi hiše na Cesti talcev

Edi VUČINA

naši bise

Zima prihaja v naše kraje.

To so spoznali tudi na republiki (?) in so se pametno odločili, da bodo Šoštanju malo popravili glavno mestno cesto. Bil je že čas.

Najprej so nam za en teden po mestu napravili ležeče policajke. Prijetno majhne, za sprednje amortizerje. Potem so jih razširili še na zadnje amortizerje, (če nisi pravi čas zabremzal, ko si spoznal, da je globina spoštljiva). Nakar so znova kopali do zemlje. Ampak na psihološko najbolj pomembnem odseku, na prihodu v mesto, tik pred mostom, kjer te res zruka tudi če imaš zelo dober avto, se pa niso spomnili popraviti cestišča. Tam, kjer tujec res dobi prvi vtis o mestu (sedaj je to seveda jeza). Zamislite si kakšnega inšpektorja, ki pride v akcijo tako razkurjen. Ali poslovnega partnerja, ki prevaža steklovino ali jajca, ha, ha.

Dela na cesti so se kar malo

vlekla. Nekoč sem bil v Koelnu. Zvečer smo s kolegi zabavljali nad cesto: glej hudiča, Švabi imajo tudi luknje; zjutraj je bil položen novi asfalt, a se v hotelu, le malo vstran, ponoči niti prebudili nismo zaradi kakšnega hrupa.

Vseeno pa je to bilo hvale vredno početje, ker bi zima iz naše glavne ceste napravila pravo uničenje. In smo dobili novi asfalt tik pred pravo šoštanjsko proslavo.

Lepa je bila. Govorniki realno poštene, otroški recital ganljiv, harmonike partizanske, kot je treba. Občinstva pa kakih sto ljudi in nekaj nevzgojenih otrok. Lepo in vendar premalo. So vsi drugi pozabili na mrzle zime partizanskih borcev, na dim trupel iz nacističnih taborišč? Ta pozaba je prezgodnja.

Časi so taki, da ni prav ugodno, če dišiš po partizanstvu in neizogibno s tem tudi po socializmu. Nekaterih (jasno, da ne vseh, ki so manjkali) verjetno tudi zaradi tega ni bilo. Bi morda raje dišali

po oni drugi strani? Govornik je omenil besedo za tiste ljudi, ki so sodelovali z okupatorjem, ki je manj huda kot moja: izvržki naroda. Kakor že obrneš, čast tistim, ki so tam bili.

Ker sem že prej omenil prometno zagato z ležečimi policajkami (tako so si ljudje izmislili prisposodobu), naj pa še pohvalim organizatorje srečanja častnikov slovenske vojske v Lajšah, ki so pripravili tudi prikaz novega vidika prometa, za pogumnejše. Polet s helikopterjem. In povem vam, da so bili pogumni skoraj vsi, vključno z županom.

Polet je bil pravo enkratno doživetje. Imel si dovolj časa videti lepoto jezer (naj mi opravljivci ne zamerijo, da ne ločujem velenjskih od šoštanjskih), videl si, pri kateri hiši imajo nered, kje so travniki lepo pokošeni in katere tovarne so nam ukradli.

Ta sodoben način transporta in opazovanja bi priporočil občinskim inšpektorjem (pardon,

državnim), da bi videli, kje šmuglajo z lesom in kje imajo koline mimo zakona. V glavnem, ko je ropotulja pristala, bi eni šli še kar enkrat. Morda je to možnost za šoštanjski turizem?

Turizem zagotovo največ pridobi z urejanjem mesta in okolice. To je v zadnjih dveh, treh letih zanesljivo zelo napredovalo. Mesto dobiva lepšo podobo (pa ne samo v centru, tudi izven njega), življenje v Šoštanju se prebujajo; le prebivalci, kot da smo malo zaspani.

Ljudje, naj nam vsem položim na dušo: mesto ne bo dovolj zaživelo, če ne bomo zaživeli mi sami. Šoštanj smo mi. Zelo lepo geslo občinske proslave in razstave - ker smo radi Šoštanjčani, nima teže, če raje ždimo doma, kot pa da bi šli med ljudi, med prijatelje, ko se nekaj dogaja.

In to z geslom: vedno bolj smo radi ŠOŠTANJČANI.

Op. avt.: v vedno lepšem Šoštanju.-

Mungo

ŠOLSKE novice

ŠESTI MEDNARODNI KNJIŽNI KVIZ - HRANA

Bil je pust oblačen dan sredi junija. Vračal sem se iz šole, začelo je deževati. Bolj lačen kot sit sem doma ugotovil, da nimam ključa. Ves obupan sem sedel na stopnicah in ker je bila ura šele nekaj čez dvanaest, tudi ni kazalo, da bi mi kmalu kdo odklenil. Nenadoma se mi je zahotelo iti v šolsko knjižnico. Ker v tistem trenutku nisem bil ravno najbolj zaposlena oseba na svetu, sem se odločil za kviz. Knjižničarko sem prosil za brošuro in se usedel za mizo. Ko sem potem, že boljše volje, začel brati uvodni tekst, sem ugotovil, da tematika letošnjega kviza ustreza mojemu trenutnemu razpoloženju. Tema je namreč bila HRANA. Zvedel sem tudi, da to ni kakršenkoli kviz. To je bil namreč letos pri nas že šestič zapored mednarodni knjižni kviz za mlade bralce.

Pri delu sem uporabljal literaturo, katere vsebina se je večinoma navezovala na hrano. Ugotovil sem, da je v naših ljudskih zgodbah velikokrat omenjen kruh in velikokrat sem sprevidel, da ljudje takrat za bogate niso govo-

rili, koliko zlata imajo. Za njih je bilo pomembno, da je imel polno kaščo.

Ko pa sem prebiral novejšo literaturo, sem se zamislil, koliko ljudi na svetu strada, čeprav se ljudje čedalje bolj zavedajo pomena hrane in ne samo to, pazijo tudi, da jedo zdravo hrano. Ob tem razmišljanju sem rešil kviz in se napotil domov.

Večkrat sem potem gospo knjižničarko vprašal, kdaj bodo izžrebali rezultate. Kmalu me je opomnila, da bo naslednji dan, 2. oktobra, žrebanje. Tako sem se udeležil žrebanja, ki je potekalo v velenjski mestni knjižnici. Pred podelitvijo nagrad smo poslušali predavanje o zdravi prehrani in kulturnem uživanju hrane. Podelili so veliko lepih nagrad. Sam nisem verjel, da bom izžreban, saj je žirija prejela kar petstoeno rešitev, vendar sem sam pri sebi upal, da se mi bo vsaj malo nasmehnila sreča. In res, tedaj sem zaslišal svoje ime. Najprej sem le nejeverno pogledal, nato pa sem se zavedel, da sem res izžreban skupaj s še štirimi srečnejši iz naše šole. Prejel sem lepo nagrado: zobno

pasto, razglednice Kavčnikove domačije, zvezek in dve sadiki jablan drevesnice Jelen. Z veseljem ju bom posadil na vrt in negoval. To bosta res moji jabolani. Odločil sem se, da se bom kviza zagotovo udeležil tudi drugo leto, saj je bila to zame zanimiva in poučna izkušnja.

Andrej Peunik, 8. a
OŠ Bibe Ročka

Otroci, ki obiskujejo vrtec v Gaberkah, nima jo notranjih prostorov za razgibavanje, zato se v lepem vremenu zatečejo kar v bližino gasilskega doma. Upajo, da bo tudi jeseni veliko sončnih in suhih dni, ki jih bodo lahko preživeli v naravi.

NAROČILNICA

NAROČAM MESEČNIK LIST OBČINE ŠOŠTANJ

IME _____ PRIIMEK _____

NASLOV _____

LETNA NAROČNINA: 1000 SIT

NASLOV: LIST OBČINE ŠOŠTANJ, p.p. 4, 3325 Šoštanj

Izdaja: OBČINA ŠOŠTANJ • Naslov: Trg svobode 12, p.p. 4, 3325 Šoštanj • tel.: (063) 40-310 • Odgovorna urednica: URŠULA MENIH • Uredništvo: JOŽICA ANDREJC, IDA JELENKO, PETER RADOJA, PETER TURINEK, EDI VUČINA, BRANKO VALIČ • Oblikovanje: MARKO MARINŠEK • Lektoriranje: URŠA MENIH • Tisk: TISKARNA VELENJE d. d.

Po mnenju Urada vlade RS za informiranje št.: 4/3-12-177/94-23/36 spada List občine Šoštanj med proizvode iz 13. točke tarifne številke 3 prometnega davka.

Tiskano na recikliranem papirju